

Místní program obnovy venkova obce Borová na období 2023 – 2027

Schváleno Zastupitelstvem obce Borová dne 14.12.2022

Mgr. Lenka Tlustá
starostka obce Borová

RESUMÉ

Aktualizovaný místní program je krátkodobý dokument určující hlavní směry rozvoje obce na další období a je v souladu s územními a hospodářskými zásadami územního plánu obce Borová. Období 2023 - 2027 bylo zvoleno záměrně, z větší části pokrývá volební a programové období 2022 - 2026. Tento program vychází z předchozího dokumentu „Místní program obnovy venkova obce Borová“. Obec se do POV přihlásila v roce 1996.

Zpracovaný program je materiál otevřený, který je možno na základě dalších poznatků a postupem času opět doplňovat, upřesňovat, aktualizovat, zejména s ohledem na aktuální finanční možnosti obce. Program stanoví jednotlivé oblasti úkolů pro obnovu a další rozvoj obce v rámci její architektonicko-urbanistické tvorby, sociálně ekonomického rozvoje a kulturně společenského života. Smyslem programu je podnítit zájem občanů a péči o vzhled obce, jejího okolí a krajinu. Podporovat rozvoj školství, kultury a sportu v obci a zkvalitňovat stav občanské vybavenosti obce.

Obsah

strana dokumentu

RESUMÉ

Obsah

Úvod	4
I. Základní údaje	4
1. Kontaktní a důležité údaje	4 – 5
2. Historie a současnost obce	6 – 7
3. Základní technická vybavenost	7
4. Občanská vybavenost	7
5. Kulturní a sportovní vybavenost	7
6. Obchody a služby	8
7. Dopravní vybavenost	8
8. Podnikatelské subjekty	8
9. Občanská společnost	8 - 9
10. Pamětihodnosti	9
11. Přírodní zajímavosti a chráněná přírodní území	9
12. Turistická infrastruktura	9
13. Ubytovací zařízení	9 - 10
14. Rekreace, volný čas	10
15. Rozvojové dokumenty obce, rozvoj obce	10
II. Koncepce rozvoje obnovy Borová	11
1. Členění nové koncepce do tematických skupin	11
1.1. Tématická skupina: a) Osvětové, kulturní a společenské akce	11 - 12
1.2. Tématická skupina: b) Rozvoj hospodaření obce	12 - 13
1.3. Tématická skupina: c) Zachování, obnova a údržba venkovské zástavby	13
1.4. Tématická skupina: d) Úprava veřejného prostranství, zkvalitnění občanské vybavenosti a technické infrastruktury	14 - 15
1.5. Tématická skupina: e) Obnova a ochrana kulturní krajiny	15
2. Swot analýza	16 – 17

Závěr

Úvod

Obec Borová se nachází na Českomoravské vysočině při státní silnici I/34 ze Svitav na Hlinsko, asi 10 kilometrů od královského věnného města Poličky. Silnice se obce nedotýká pouze okrajově, je součástí intravilánu a po obou stranách je v katastru obce zastavena trvale obydlenými domy. Borová leží na severní hranici chráněné krajinné oblasti Žďárských vrchů a má s tímto komplexem mnoho společného.

Povrchový ráz zdejší krajiny je poměrně jednoduchý. Vesnice leží v údolí vytvořeném dvěma pásy kopců. Údolím protéká Černý potok, po jehož obou březích je obec v dolní části rozložena. Táhne se do délky asi 2 km. Borová leží asi 600 m nad mořem a touto polohou je do jisté míry dáno též její drsné podnebí. Nejvyšší kopec je kopec Betlémský (748 m n.m.) a na jihu o něco nižší Lucký vrch (737 m n.m.).

Pro celou oblast Poličska, do níž Borová patří, je charakteristická malá migrace obyvatel. Borová měla po řadu desetiletí přibližně stejný počet obyvatel (necelých 1000), v posledních letech se počet trvale bydlících přehoupl v řádech desítek obyvatel přes 1000, průměrný věk cca 40 let. V delším časovém horizontu je nápadný i nárůst počtu narozených nad počtem zemřelých. Za zmínku stojí i jazyková čistota, česká národnost je v Borové téměř stoprocentní.

I. Základní údaje

Program obnovy venkova předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků, při obnově své obce v souladu s místními tradicemi a je zaměřen na hospodářský rozvoj obce. Nedílnou součástí je rozvoj regionu, svazků obcí, stavební obnova obytných a hospodářských objektů, obnova a výstavba občanské vybavenosti, technické infrastruktury a péče o krajinu.

1. Kontaktní a důležité údaje

Adresa : 569 82, Borová č.p.100

Telefon : + 420 461 743 268, 420 603 741 378

Web	:	http://www.borova.cz/
E-mail	:	obec@borova.cz
Datová schránka	:	z89bmqe
Starostka obce	:	Mgr. Lenka Tlustá
ORP	:	5310 - Polička
Pověřený obecní úřad	:	53101 - Polička
Členství ve svazcích	:	DSO Kraj Smetany a Martinů DSO Mikroregion Poličsko DSO Oldřiš-Borová Svazek obcí AZASS ZSO Borovsko
Katastrální území	:	Borová u Poličky
Katastrální výměra	:	1299 ha
Počet obyvatel ke dni 1.1.2022	:	1029
Průměrný věk obyvatel v produktivním věku	:	40
Počet obyvatel v produktivním věku	:	598
Poloha GPS	:	49°42'53.76"N, 16°15'57.16"E
Počet domů /obydlených/ neobydlených/ve výstavbě/	:	375/370/5/13

2 Historie a současnost obce

Historie obce

Počátky Obce Borová sahají skutečně několik staletí zpět. První písemná zpráva o Borové pochází z r. 1349, kdy byla Borová zmíněna jako farní osada kostela sv. Markéty. Obec patřila královskému věnnému městu Polička, z části Lichmburku. Velký požár v Poličce v r. 1845 však zničil mnohé písemné doklady o tomto kraji a tudíž i záznamy o Borové a jejích obyvatelích za nejméně dvě staletí. Tím nám zůstává i zahaleno, jak se osudné události (např. třicetiletá válka) dotkly Borové a jejích obyvatel. Historie je svázaná se sousední obcí Oldřiš, která je starší - obě zastavěná území podél Černého potoka na sebe navazují.

Katolický kostel sv. Markéty založili benediktíni – Jiří z Horní Police ve 14. století. Je to kostel zachovalý a velmi cenný. Z té doby pochází i založení kostela sv. Kateřiny v horní části obce. Evangelický kostel s farou byl založen až koncem 18. století. Nachází se poblíž kostela sv. Markéty v dolní části obce. Osídlení obce se vyvinulo v údolí podél Černého potoka a to na obou jeho březích. V horní části Borové je terén údolí plošší, a proto se zde zástavba rozšířila do jednotlivých osad a samot více do šířky. V jižní části katastru se vytvořily samoty na okraji Borovského lesa. Horní část vlastní obce se nachází u státní silnice I. třídy, střední a dolní část obce je natažena podél potoka a silnice III. třídy. Zde se osídlení vyvinulo v souvislou a nepřetržitou zástavbu. Typická jsou samostatná nízká selská stavení tzv. „Poličského typu“ vystavěná napůl ze dřeva a napůl zděná. Kolem roku 1700 byla zde postavena škola, přirozeně dřevěná, která v r. 1892 byla nahrazena budovou z kamene.

Ve druhé polovině 19. století se Borové dostalo dvou vysoce důležitých institucí pro styk s ostatním světem:

- v roce 1874 byl v obci zřízen poštovní úřad, který měl ovšem podstatně širší působnost a obhospodařoval i tak vzdálené obce jako je Pustá Rybná a Březiny;
- v letech 1896 –1897 pak bylo přikročeno ke stavbě železniční trati Svitavy-Polička-Skuteč a v Borové byla zřízena stanice pro osobní i nákladní dopravu; koleje byly v Borové položeny ve dnech 3. – 6. července 1897 a první vlak zde projel 18. srpna téhož roku.

Současnost obce (stav ke konci r. 2022)

Obec Borová byla zařazena v roce 2014 mezi klíčové aktéry dosavadního rozvoje území správního obvodu ORP Polička s hodnocením „Obec, která se během posledních 10 let významně rozvinula“. V roce 2022 byla zařazena do projektu Tvorba demonstrátorů Pardubického kraje v oblasti energetiky, vodohospodářství a digitalizace. Jedná se o akční/implementační plán pro zpracování studie proveditelnosti řešení energeticky úsporné obce na území Pardubického kraje – je součástí samostatného dokumentu.

3 Základní technická vybavenost

- Vodovod: ANO (Obec Borová je vlastníkem a provozovatelem)
- Dešťová kanalizace: částečně ve výstavbě
- Splašková kanalizace: ANO (v rámci svazku DSO Oldřiš – Borová)
- ČOV: ANO (v rámci svazku DSO Oldřiš – Borová)
- Plynofikace: ANO
- Požární nádrž: ANO

4 Občanská vybavenost

- Zdravotnické zařízení: ANO, č.p. 305 (obvodní lékař, zubní lékař)
- Základní škola I. stupeň: ANO, č.p. 111
- Mateřská škola: ANO, č.p. 106
- Místní knihovna: ANO, č.p. 106
- Pošta: ANO, č.p. 100

5 Kulturní a sportovní vybavenost

- Tělocvična ZŠ: NE
- Školní hřiště při ZŠ: ANO
- Sportovní areál: ANO
- Přírodní koupaliště: ANO
- Lanový park (nízký): ANO

6 Obchody a služby

- Hospoda U lesa: pohostinství
- Motorest Borová: pohostinství
- Bistro u nádraží: pohostinství
- Občerstvení u sportovního areálu: sezónní charakter
- Supermarket Qanto: potraviny, smíšené zboží

7 Dopravní vybavenost

Poloha obce na trase silnice 1. třídy I/34 umožňuje možnost využití linkové a dálkové autobusové dopravy, kterou zajišťují různí provozovatelé. Frekvence spojů - nedostačující. Další snížení počtu by mohlo mít negativní vliv na dopravní obslužnost obce.

Obec není v dosahu MHD.

Obcí prochází železniční trať Svitavy – Polička – Žďárec u Skutče s dvěma zastávkami (vše ve správě SŽDC České dráhy)

8 Podnikatelské subjekty

Podnikání v obci je zastoupeno fyzickými i právnickými osobami. Jedná se o osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění, osoby podnikající podle zvláštních předpisů i fyzické osoby, které provozují zemědělskou výrobu.

9 Občanská společnost

- Myslivecký spolek Oldřiš - Borová
- SDH Borová - spolek
- Český červený kříž - spolek
- Základní organizace Českého zahrádkářského svazu Borová
- Český svaz chovatelů ZO - Borová
- TJ - Sokol Borová
- Český svaz včelařů o.s.

- Seniorky
- Zájmová organizace Klubík

10 Pamětihodnosti

- Kostel Sv. Markéty (pův. ze 14. stol.)
- Márnice u kostela Sv. Markéty ze 17. století
- Kostel Sv. Kateřiny (1893)
- Evangelický kostel (1783)
- Venkovské usedlosti - č.p. 178, 179, 181, 182, 190, 191, 194, 195, 207

11 Přírodní zajímavosti a chráněná přírodní území

Jsou dány krajinným rázem pomezí Čech a Moravy v předhůří Žďárských vrchů, blízkost evropského rozvodí Labe – Dunaj.

- Biocentra 5 lokalit – procházejí revizí v rámci změny územního plánu
- Biokoridory 10 lokalit – procházejí revizí v rámci změny územního plánu
- Významné krajinné prvky 4 lokality – procházejí revizí v rámci změny územního plánu

12 Turistická infrastruktura

- Borovská poznávací stezka – 11 zastávek (naučný charakter)
- Lyžařské trasy
- Procházející cyklotrasy č. 4021 a 4022
- Cykloodpočívadla
- Lanový park – nízký
- Dobíjecí stanice na elektrokola

13 Ubytovací zařízení

- Camping Borová - Borová 339,
- Chatová osada Roman Drahoš – nad koupalištěm
- Minifarma Falgbery, č.p. 225

- Sokolovna, č.p. 90 – zájmové skupiny

14 Rekreační, volný čas

- Sportovní areál u sokolny s kioskem a dobíjecí stanicí na elektrokola, tenisové kurty s umělým povrchem, hřiště s umělou trávou, dětské prvky a hřiště, posilovací prvky, víceúčelové travnaté hřiště, dožívající minigolf
- Sokolovna s hlavním sálem, zázemím s kuchyní, malým sálem, posilovnou
- Multifunkční hřiště u základní školy
- Přírodní koupaliště po revitalizaci se záměrem dalšího rozšíření
- Nízký lanový park
- Minifarma Falgbery
- Cyklotrasy
- Minigolf u Motořestu
- Borovská poznávací stezka

15 Rozvojové dokumenty obce, rozvoj obce

- Strategickým dokumentem je územní plán obce Borová, který je v současné době ve fázi své změny, po projednání Zprávy o uplatňování zásad územního plánu zastupitelstvem v r. 2022;
- Strategický plán Obce Borová – nadřazený dokument

II Koncepce rozvoje obnovy obce Borová

Tento zpracovaný program je materiál otevřený, který je možno na základě dalších poznatků, potřeb a postupem času opět doplňovat, upřesňovat, aktualizovat, zejména s ohledem na aktuální finanční možnosti obce. Příklady v tematických skupinách se v některých bodech překrývají, je zde patrný dosah do více skupin.

Tematické skupiny:

- a) osvětové, kulturní a společenské
- b) k rozvoji hospodaření obce
- c) k zachování, obnově a údržbě venkovské zástavby
- d) k úpravě veřejného prostranství, zkvalitnění občanské vybavenosti a technické infrastruktury
- e) k obnově a ochraně kulturní krajiny

Členění nové koncepce do tematických skupin – podle zájmu činnosti

Tematická skupina: a) Osvětové, kulturní a společenské akce

Cílem je:

- podílet se na pořádání kulturních a společenských akcí vlastními podněty a vytvářet vhodné podmínky i finančními příspěvky společenským organizacím, tím podporovat tradice obce,
- rozvíjet akce místního významu: Májka, Dětský den, Rozloučení s prázdninami, Vítání občánků, Formanský den, rozsvěcení Vánočního stromu s kulturním programem, Motosraz, Čerti a Mikuláš, Borovské hry, Přes střechem Evropy, Maškarní merenda, Pietní akce „U Výbuchu“, setkání rodáků, oslavy výročí, plesy a maškarní merenda místních organizací, pouť, aj.;
- zajistit kulturní a společenské všech věkových skupin;
- vzdělávání seniorů, kulturní a společenské vyžití,

- materiální a finanční podpora činnosti organizací věnujících se sportu a činnosti se všemi věkovými skupinami, vytváření podmínek pro jejich činnost;
- školení nejen zájmových skupin;
- prvky podpory cestovního ruchu, turistické značení;
- Obecní kroj vycházející z tradičních prvků;
- Muzeum obce – prezentace obce a kraje;
- ankety

Tématická skupina: b) Rozvoj hospodaření obce

Cílem je:

- usilovat o udržení úrovně poskytovaných zdravotnických služeb v obci alespoň na stávající úrovni,
- nadále udržet a zlepšovat sociální služby pro seniory, tj. pomoc při zajištění běžných denních potřeb, nákupů, apod., a to i prostřednictvím dobrovolných svazků, ve kterých Obec Borová působí,
- údržba a obnova zázemí JSDH Borová a SDH Borová;
- realizace rekonstrukce a výkup pozemků od vlastníků pod chodníkem vedoucím podél silnice I/34, cyklostezka, bezpečnostní opatření v lokalitě;
- realizace změny Územního plánu Borová;
- provoz a rozšíření splaškové kanalizace, pracovat na rozšíření ČOV- tj. vylepšení provozu a jeho úspornosti, financování projektu, zajištění financování stávajícího úvěru;
- obecní vodovod určený k zásobování obyvatel pitnou vodou - sanace vodojemů a řadu, intenzifikace vodovodu, zdroje vody;
- dokumentace vodovodu – podle odhalených skutečností jeho aktualizace;
- aktualizace povodňového plánu;
- rekonstrukce a rozšíření budovy mateřské školy, technického a materiálního zázemí, školní zahrady včetně vybavení
- rekonstrukce a rozšíření budovy základní školy, technického a materiálního zázemí, školní zahrady včetně vybavení, venkovní učebna;

- rekonstrukce a rozšíření budovy obřadní síně, technického a materiálního zázemí, venkovní úpravy přilehlých prostor;
- rekonstrukce, obnova, rozšíření a dovybavení inventáře sběrného dvora, efektivita odpadového hospodářství, třídění odpadů;
- vybudování nových dětských hřišť v lokalitách kumulujících malé děti a mládež, údržba stávajících;
- aktualizace pasportů, doplnění chybějících;
- modernizace provozu a zázemí samosprávy obce a její přenesené působnosti -např. webové stránky, elektronická úřední desky, venkovní fyzické vývěsky, programové vybavení aj.;
- energeticky úsporná opatření provozů spojených s činností Obce Borová, potřebné studie, projektové dokumentace, realizace;
- realizace a návaznosti akčního/implementačního plánu energeticky úsporné obce na území Pardubického kraje, tzv. demonstrátory Pakr – je součástí samostatného dokumentu;
- obnova a nová komunální technika Obce Borová;
- efektivita a ekonomika zpracování bioodpadu;
- podpora živnostníků, pomoc při udržení a vytváření nových pracovních míst

Tématická skupina: c) Zachování, obnova a údržba venkovské zástavby

Cílem je:

- rekonstrukce budovy a zázemí sokolovny;
- rekonstrukce budovy a zázemí „bowlingu“;
- další opravy a údržba hřbitovů a pietních míst, klidové zóny včetně revitalizace zeleně;
- regulační prvky územního plánu
- revitalizace zeleně
- protipovodňová opatření, budování a údržba tůň
- obnova původní vegetace a druhových stanovišť
- spolupráce s CHKO Žďárské vrchy – AOPK ČR a vyhledávání dotačních programů;
- rekonstrukce drobných sakrálních staveb

Tématická skupina: d) Úprava veřejného prostranství, zkvalitnění občanské vybavenosti a technické infrastruktury

Cílem je:

- rekonstrukce a budování turistických odpočívadel včetně zázemí,
- přestože v obci funguje fotbalový oddíl od přípravky až po muže, chybí v obci fotbalové hřiště. Záměrem je výkup pozemků pro hřiště, zpracování dokumentace a realizace projektu,
- vybudování nových dětských hřišť v lokalitách kumulujících malé děti a mládež, údržba stávajících;
- zpracování studií a projektových dokumentací úprav areálu evangelického a katolického pohřebiště,
- aktualizace pasportů, zpracování chybějících – např. dopravního značení, zeleně, aj.;
- oprava místních a účelových komunikací – mimo lokality opravené v r. 2022 po stavbě splaškové kanalizace;
- rekonstrukce a zateplení bytových domů, DPS – řešit energeticky úsporná opatření;
- výkup pozemků pod komunikacemi ve správě Obce Borová od stávajících vlastníků mimo LV 10001,
- vybudování cyklotras a bikeparku,
- rekonstrukce veřejného prostranství a občanské vybavenosti podél silnice I/34 – v návaznosti na provedená opatření v rámci rekonstrukce chodníků, cyklostezky, přechodů, řešit bezpečnostní prvky i pro snížení rychlosti dopravy;
- oprava a rekonstrukce komunikací a přístupových ploch k nádraží ČD a budově č.p.177,
- rekonstrukce VO – kabeláž, zemní práce, sloupy, inteligentní a energeticky úsporná svítidla;
- dokumentace a projednání změny Územního plánu Borová;
- modernizace a automatizace vodojemů, inteligentní provoz;
- rekonstrukce vodovodu;
- projektová dokumentace a realizace části území navazující na projekt revitalizace přírodního koupaliště a lanového parku;
- výstavba parkovišť např. u kostela Sv. Markéty, u sokolovny, aj.

- budova bývalé Borovanky – studie, projektová dokumentace ve všech potřebných stupních, využití budovy a přilehlého okolí pro potřeby provozu obce a široké veřejnosti;
- chodníky v obci – v případě možnosti a technického řešení podél silnice III/35724;
- rekonstrukce a inovace obecního sportovního areálu včetně hřišť, vybavení a zázemí;
- rekonstrukce/vybudování nových mostů v majetku a správě obce Borová – studie, projektová dokumentace ve všech potřebných stupních, realizace opatření;
- modernizace provozu a zázemí samosprávy obce a její přenesené působnosti -např. webové stránky, elektronická úřední desky, venkovní fyzické vývěsky, programové vybavení aj.;
- vybudování potřebné infrastruktury v lokalitě RD nad VDJ Oldřiš – komunikace, inženýrské sítě, vyřešení majetkoprávních vztahů;
- projekt „Hry na chodníku“ – realizace a podpora v rámci vytipovaných lokalit

Tématická skupina: e) Obnova a ochrana kulturní krajiny

Cílem je:

- projednání a schválení změny Územního plánu Borová, dokumentace;
- rekonstrukce požární nádrže za fy Miro,
- výstavba obecního rybníku, protipovodňová opatření, tůň
- revitalizace koryta Černého potoka v Borové,
- výsadba zeleně na nelesní půdě v extravilánu obce;
- zacílit na Norské fondy – zadržování vody v krajině;
- efektivita a ekonomika zpracování biodpadu

2 SWOT analýza

Z výše uvedených bodů byla sestavena SWOT analýza, která rekapituluje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby ze záměrů vyplývající:

silné stránky	slabé stránky
➤ MŠ a ZŠ, školní družina, školní kuchyně ➤ Kulturní dům, sokolovna ➤ Školní družina ➤ Pohostinství ➤ Zdravotní středisko a sociální služby ➤ Odkanalizování obce ➤ Tenisové, volejbalové hřiště, hřiště s umělou trávou ➤ Koupaliště ➤ Aktivní zájmové spolky ➤ Podpora a péče o místní tradice a zvyky ➤ Podpora ubytovacích kapacit ➤ Podporované nájemní byty, DPS ➤ Autokemp ➤ Kulturní a turistické zajímavosti- „vstupní brána na Vysočinu“, poznávací stezka, Toulavcovy maštale ➤ Krajinný ráz ➤ Turistická infrastruktura ➤ Podnikatelská činnost ➤ Zdravotní péče ➤ Obchody – základní sortiment ➤ Autobusové a vlakové spojení ➤ Dobrá dopravní dostupnost obce	➤ Zastaralost budovy MŠ, ZŠ ➤ Lidské zdroje ➤ Nevyhovující stav některých budov ➤ Nedostatek cyklotras ➤ Stav některých místních komunikací ➤ Bezpečnost kolem silnice I/34 ➤ Stav chodníku u silnice I/34 ➤ Znečišťování ovzduší ➤ Stav veřejného osvětlení ➤ Stav vodovodu ➤ Absence fotbalového hřiště ➤ Absence tréninkového hřiště pro jednotku SDH

➤ Odpadové hospodářství-systém třídění (kompostárna a sběrný dvůr)	
příležitosti	hrozby
➤ Rekonstrukce MŠ, ZŠ, sokolovny aj. ➤ Rekonstrukce, vybudování a vybavení hřišť ➤ Identifikace a ochrana územních a historických hodnot ➤ Podpora drobných podnikatelů ➤ Vytváření sítě cyklotras, bikepark ➤ Rozšíření infrastruktury ➤ Oprava chodníků, vybudování cyklostezky ➤ Oprava místních komunikací ➤ Úprava silnice I/34 ➤ Rekonstrukce vodovodu ➤ Rekonstrukce veřejného osvětlení-energeticky úsporná svítidla, celkově energeticky úsporná opatření ➤ Oprava kostelů, úprava pohřebišť ➤ Komunální technika ➤ Podpora tradic ➤ Platný územní plán/změna, výkup pozemků	➤ Poškozený krajinný ráz ➤ Nedocení významu kulturního a přírodního bohatství ➤ Citlivost turistického sektoru ➤ Odliv turistů do okolních regionů ➤ Ztráta „venkovské“ krajiny ➤ Fluktuace a nespokojenost obyvatelstva ➤ Napjatá atmosféra mezi občany ➤ Růst počtu obyvatel důchodového věku ➤ Migrace absolventů škol ➤ Poruchovost vodovodu ➤ Napětí ve společnosti ➤ Nejistota sociálního zázemí ➤ Nejistota celostátní a světové politiky, s tím spojených příjmů

Závěr

Tento program je součástí dlouhodobého výhledu rozvoje obce, s cílem uspět v nastavených programech dotační politiky. Je programem „otevřeným“ a bude postupně každý rok aktualizován podle potřeb obce a možností financování pomocí dotačních titulů.